

3. Yekimov S., Nianko V., Sirenko N., Burkovska A., Bodnar O. The Problem of Attracting Private Investment in Agriculture. In: Muratov A., Ignateva S. (eds) Fundamental and Applied Scientific Research in the Development of Agriculture in the Far East (AFE-2021). AFE 2021. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2022, vol 353. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-91402-8_7.

УДК 658.1

ФІНАНСОВИЙ СКОРИНГ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Мікуляк К. А., асистент

Миколаївський національний аграрний університет

У динамічному світі фінансовий стан підприємств зазнає постійних змін, відтак аналіз низки критеріїв, пов'язаних з надійністю та платоспроможністю підприємств набувають особливого значення. Фінансовий скоринг допомагає аграрним підприємствам вирішувати питання щодо фінансового стану контрагента за допомогою оперативної та коректної оцінки фінансової надійності наявних та потенційних клієнтів та бізнес-партнерів, тому проведення дослідження щодо особливостей здійснення фінансового скорингу підприємств аграрного сектору є своєчасним та актуальним.

Теоретичним аспектам проведення фінансового скорингу підприємств приділяли увагу Ю.В. Петрук, Л.П. Артеменко [1], застосування скорингових моделей для прогнозування фінансових ризиків досліджували Є.О. Демківський та Т.І. Демківська [2]. Здійсненням аналізу результатів фінансового скорингу підприємств, а відтак представленням у своїх наукових працях динаміки скорингових індексів фінансової потужності займалися К.С. Воробйов, Н.М. Гуржій [3] та ін.

В Україні з 2013 р. функціонує аналітична система для комплаєнсу, аналізу фінансової стійкості підприємств, ділової розвідки та розслідувань – YouControl [4].

Розроблена скорингова модель оцінки від YouControl є інформаційним продуктом, який показує загальний рівень фінансових ризиків. Високий рівень фінансової стійкості мають підприємства з індексом «А» – вище верхнього квартиля розподілу FinScore (фінансового скорингу), добрий рівень фінансової стійкості «В» – вище медіани розподілу FinScore, задовільний рівень фінансової стійкості «С» – вище нижнього квартиля розподілу FinScore та незадовільний рівень фінансової стійкості «D» – нижче нижнього квартиля розподілу FinScore. Відповідно, підприємства з індексом «D» можуть банкрутувати частіше у 10-14 разів, ніж підприємства з індексом «А».

Загальний індекс FinScore до 2018 р. розраховувався за допомогою формули [4]:

$$FinScore\ Index = \sum_{i=1}^n F_i * w_i$$

де, F_i – бал, одержаний підприємством за фактором, який виражено індикатором i . Обмеження: $1 \leq F_i \leq 4$;

w_i – вага фактору F_i . Обмеження: $0 \leq w_i \leq 1$; $\sum_{i=1}^n Fw_i = 1$.

n – кількість локальних потенціалів, $n = 10$.

Наразі оцінка фінансової стійкості підприємств та пошук B2B клієнтів здійснюється за допомогою індексу фінансової стійкості підприємства (FinScore) на основі двадцяти фінансових індикаторів, які були відібрані за результатами емпіричного дослідження динаміки приблизно ста фінансових показників й у сукупності відображають стан ліквідності підприємства, його платоспроможність, рентабельність та ділову активність у порівнянні з конкурентами на ринку. За допомогою оцінки фінансової стійкості підприємств здійснюється прогнозування можливості настання банкрутства досліджуваного підприємства, адже індикатори FinScore підтверджують високу сигнальну здатність в частині прогнозування ймовірності банкрутства підприємств [5].

Граничні значення показника FinScore залежно від отриманих фінансових індикаторів підприємства знаходяться у межах від 1 (мінімальна фінансова стійкість) до 4 (максимальна фінансова стійкість) [4].

Фінансовий скоринг має ряд переваг, серед яких слід відзначити: швидкість прийняття управлінських рішень; об'єктивність (ґрунтується на даних); точність (постійне вдосконалення моделей машинного навчання, що у цілому підвищує точність оцінки); зниження ризиків (сприяє мінімізації ризиків неплатежів та шахрайства); консолідацію та аналіз даних про господарську діяльність підприємств протягом 5 років.

Водночас у майбутньому відбуватиметься удосконалення методики фінансового скорингу, зокрема щодо: покращення системи оцінки й доповнення індексу новими індикаторами зважаючи на зміни тенденцій у ринковому середовищі; покращення системи скорингу шляхом застосування даних щодо волатильності протягом тривалої часової динаміки після тестування на емпіричних рядах даних [4].

Отже, фінансовий скоринг підприємств аграрного сектору в умовах динамічних змін зовнішнього середовища дозволяє орієнтуватися у виборі контрагентів, прогнозувати ймовірність настання банкрутства, знаходити B2B клієнтів, що у майбутньому дозволить підприємствам реагувати на ризики та економічно зростати.

Список використаних джерел:

1. Петрук Ю.В., Артеменко Л.П. Особливості стратегічного планування підприємства в умовах кризи. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022. №22. С. 72-78.
2. Демківський Є.О., Демківська Т.І. Застосування скорингових моделей для прогнозування фінансових ризиків. *Інформаційні та комп'ютерні технології* : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Мехатронні системи: інновації та інжиніринг». URL: <http://surl.li/suock>.

3. Воробйов К.С., Гуржій Н.М. Аналіз ринкових потужностей як одна зі складових оцінки капіталу бренду виробників кави в Україні. *Економічний простір*. 2022. №180. С. 89-97. URL: <http://surl.li/suogy>.

4. Методика фінансового скорингу від YouControl. URL: <http://surl.li/suocg>.

5. YC Market Blog. FinScore та MarketScore – як працюють суперсили YC.Market. URL: <http://surl.li/suocd>.

6. Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Інструментарій стратегічного аналізу розвитку аграрного сектору у ринковому середовищі. Київ. *Облік і фінанси*. № 3 (89), 2020. С. 107-113.